

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Фінанси, гроші і кредит
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Економіка»
за спеціальністю 051 Економіка
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2023

Розробник: _____ Рибіна Л.О. к.е.н., доцент, доцент кафедри
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)
фінансів, банківської справи та страхування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування	протокол від <u>30.05.2023</u> № <u>23</u>
	Завідувач _____ Гесіко М.М. кафедри _____ (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____ Новак Л.О.
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма _____
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: _____ Владимир І.В.
(ПІБ)

_____
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації _____ І.Вар _____ Надія Паранік
(підпис) (ПІБ) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 30.06. 2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Фінанси, гроші і кредит		
2	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / кафедра фінансів, банківської справи та страхування		
3	Статус ОК	Обов'язковий		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (для обов'язкових ОК)	Економіка / 051 Економіка		
5	ОК може бути запропонований для (для вибіркових ОК)	-		
6	Рівень НРК	6 рівень		
7	Семестр та тривалість вивчення (денна форма навчання)	4 семестр, 15 тижнів		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські заняття	
	Денна форма навчання	44	30	76
10	Мова навчання	Українська		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Рибіна Лариса Олександрівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування		
11.1	Контактна інформація	Аудиторії 404е, 406е, тел.. +380951703905, E-mail: ribinalarisa@ukr.net		
12	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент спрямований на опанування здобувачами вищої освіти теоретичних засад щодо закономірностей функціонування грошово-кредитних та фінансових відносин в умовах сучасного суспільного відтворення, а саме: закономірностей грошово-кредитного та фінансового обороту в умовах ринкового господарства; принципів та форм організації сучасних грошово-кредитної та фінансової систем; особливостей вітчизняної та зарубіжних ринкових моделей грошей і кредиту; характеристики фінансового ринку, грошового обороту, банків та банківської діяльності; функціонуванню спеціалізованих небанківських інститутів; сутності методів, принципів та інструментів монетарної та фінансової політики та розвиток вмінь до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області основних економічних категорій та законів функціонування грошей, кредиту та фінансів; набуття вмінь оперувати нормативно-правовими документами НБУ, Міністерства фінансів України, аналізувати основні показники фінансової системи, грошового обороту та грошової маси, їх структуру та динаміку.		
13	Мета освітнього компонента	Формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань і практичних навичок, необхідних для підготовки фахівців економічного профілю, володіння теоретичними основами монетарної та фінансової політики держави, опанування принципів функціонування грошей, кредиту та фінансів в ринковій економіці, методами аналізу й оцінки монетарної та фінансової політики в Україні.		
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на ОК: Макроекономіка, Статистика 2. Освітній компонент є основою для ОК Економіка підприємств, Бухгалтерський облік, Маркетинг, Менеджмент, Біржова діяльність 3. Обмеження відсутні		

15	Політика академічної доброчесності	Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: - самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених даним силабусом; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Письмова робота перевіряється на наявність плагіату і допускається до захисту при умові текстових запозичень не більше 20%. У випадку недотримання даних вимог робота повертається на доопрацювання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності студент не допускається до захисту. У разі виконання практичної роботи не за отриманим завданням результати анулюються, а студент отримує нову тему для опрацювання. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонено (в тому числі і з використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття
16	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5486

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК					Як оцінюється РНД
	ПР5	ПР6	ПР10	ПР12	ПР18	
ДРН 1 розуміти і пояснити сутність понять і категорій в галузі фінансів, грошей та кредиту; теоретичні і практичні засади та проблеми фінансової системи; принципи і форми організації сучасної грошово-кредитної системи; роль фінансів у забезпеченні сталого економічного розвитку; призначення, функції та принципи грошової, валютної та кредитної систем		x				Тести, доповіді з презентацією,
ДРН 2 орієнтуватись в особливостях функціонування складових фінансової системи держави та практичного використання закономірностей у сфері фінансових відносин на макро-, мікрорівнях; аналізувати поточну ситуацію на фінансових ринках та монетарну і фінансову політику, їх вплив на сталий розвиток економіки країни;	x					Доповіді з презентацією, аналітичні дослідження
ДРН 3 демонструвати знання та практичні навички і вміння щодо розрахунку кредитних платежів та формування графіку платежів за кредитними операціями відповідно до різних способів нарахування процентів; показники які характеризують результативність діяльності суб'єктів господарювання			x			Розв'язування практичних задач, кейси
ДРН 4 Формувати та обґрунтовувати напрямки та методи впливу держави на регулювання					x	Доповіді з презентацією

фінансових та грошово-кредитних відносин, використовувати нормативні та правові акти						
ДРН 5 оцінювати джерела фінансових ресурсів і капітал суб'єктів господарювання			x	x		Розв'язування практичних задач
ДРН 6 збирати необхідні статистичні дані, обробляти їх, аналізувати і приймати рішення, використовуючи відповідний аналітичний інструментарій з урахуванням грошово-кредитної політики в країні	x					Аналітичне дослідження, його презентація

ПР5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПР6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПР10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПР12 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

ПР 18 Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу (денна/заочна)			Рекомендована література
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / сем. з.		
Змістовий модуль 1 Гроші, грошова та валютна системи				
<i>Тема 1. Сутність і функції грошей</i>	2	1	4	1-12, 31-38
1 Походження грошей. 2 Сутність грошей. 3 Форми, види грошей та їх еволюція. 4 Вартість грошей. 5 Функції грошей. 6 Роль, місце грошей у ринковій економіці				
<i>Тема 2. Грошовий оборот і грошова маса.</i>	4	2	4	1-12, 31-38
1. Поняття грошового обороту та його зміст. 2 Модель грошового обороту, грошові потоки та механізм їх балансування. 3 Структура грошового обороту 4. Закон грошового обігу. Грошова маса та її структура 5 Швидкість обігу грошей та фактори що її визначають. 6. Емісія грошей				
<i>Тема 3. Грошовий (фінансовий) ринок</i>	2	2	4	1-12,28, 31-38
1 Суть грошового (фінансового) ринку 2 Інституційна модель грошового (фінансового) ринку 3 Попит на гроші 4 Пропозиція грошей 5 Рівновага на грошовому (фінансовому) ринку та процент.				

<p><i>Тема 4. Грошові системи</i></p> <p>1. Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни.</p> <p>2. Види грошових систем та їх еволюція.</p> <p>3. Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової систем.</p> <p>4. Органи регулювання та контролю за грошовим обігом</p> <p>5. Становлення грошової системи України</p>	2	1	4	1-12,23,26,27, 31-38
<p><i>Тема 5. Інфляція і грошові реформи</i></p> <p>1. Інфляція: сутність, форми прояву, причини та наслідки.</p> <p>2. Форми і методи антиінфляційної політики.</p> <p>3. Суть, мета, класифікація грошових реформ</p> <p>4. Моделі грошових реформ</p>	2	2	4	1-12, 31-38
<p><i>Тема 6. Валютні відносини і валютні системи</i></p> <p>1. Поняття валютних відносин</p> <p>2. Валютний курс і фактори, що на нього впливають</p> <p>3. Поняття та структура валютної системи</p> <p>4. Етапи розвитку світової валютної системи</p> <p>5. Суть, структура та принципи побудови платіжного балансу</p> <p>6. Поняття, види та порядок здійснення валютних операцій та міжнародних розрахунків</p> <p>7. Валютна політика, валютне регулювання і валютний контроль.</p>	4	2	4	1-12, 31-38
Змістовий модуль 2 Кредит і кредитна система				
<p><i>Тема 7. Сутність, необхідність і функції кредиту</i></p> <p>1. Сутність, загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту</p> <p>2. Стадії та закономірності руху кредиту</p> <p>3. Принципи кредитування</p> <p>4. Функції кредиту, їх сутність, призначення та прояви в економічній практиці</p> <p>5. Економічні межі кредиту</p>	2	1	4	1-12, 18 19, 31-38
<p><i>Тема 8. Позичковий відсоток</i></p> <p>1. Сутність і природа позичкового відсотка</p> <p>2. Економічні межі руху та фактори зміни ставки процента</p> <p>3. Способи нарахування відсотка.</p> <p>4. Облікова ставка відсотка як інструмент регулювання стану фінансового ринку.</p>	2	2	4	1-12, 18 13,14,19, 31-38
<p><i>Тема 9. Форми та види кредиту.</i></p> <p>1. Критерії класифікації кредиту.</p> <p>2. Форми кредиту.</p> <p>3. Види кредиту.</p> <p>4. Внутрішньо-економічний (національний) кредит. Характеристика міжгосподарського, банківського, державного, споживчого, міжнародного кредиту.</p> <p>5. Види зовнішньоекономічного (міжнародного) кредиту.</p>	2	2	5	1-12, 18 19, 25,29, 30, 31-38
<p><i>Тема 10. Кредитна система.</i></p> <p>1. Поняття кредитної системи та її структури</p> <p>2. Поняття банківської системи, її цілі, функції.</p> <p>3. Принципи побудови банківської системи.</p> <p>4. Сутність, функції та види банків</p> <p>5. Економічні нормативи діяльності комерційних банків</p> <p>6. Небанківські фінансово-кредитні установи та їх роль в кредитній системі</p>	4	2	4	1-12,14-17,19, 29, 30, 31-38

<p><i>Тема 11. Центральні банки</i></p> <p>1 Походження та розвиток центральних банків.</p> <p>2 Головне призначення та правовий статус центрального банку.</p> <p>3 Національний банк України, його функції</p> <p>4 Основні напрямки діяльності центрального банку</p>	2	1	4	1-12,20 ,21, 31-38
<p><i>Тема 12 Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною</i></p> <p>1 Міжнародні валютно-кредитні установи та їх роль на світової спільноти</p> <p>2 Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні</p> <p>3 Світовий банк</p> <p>4 Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції</p> <p>5 Європейський банк реконструкції та розвитку</p> <p>6 Банк міжнародних розрахунків</p>	2	1	4	1-12, 31-38
<i>Змістовий модуль 3 Фінанси та фінансова система</i>				
<p><i>Тема 13 Історія фінансів та фінансових відносин. Функції фінансів.</i></p> <p>1. Економічні передумови виникнення і розвитку фінансів</p> <p>2. Специфічні ознаки фінансів, характерні риси та суспільне призначення.</p> <p>3. Функції фінансів</p> <p>4. Моделі фінансових відносин</p> <p>5 Сутність і джерела фінансових ресурсів</p>	2	1	4	3,10,13, 31-38
<p><i>Тема 14 Фінансовий механізм та фінансова політика</i></p> <p>1 Суть фінансового механізму і його складові елементи</p> <p>2 Організаційна структура і правовий режим фінансового механізму</p> <p>Сутність, завдання та суб'єкти фінансової політики.</p> <p>3. Складові фінансової політики та їх взаємозв'язок</p> <p>4 Типи фінансової політики</p>	2	2	4	3,10,13, 22, 31-38
<p><i>Тема 15. Фінансова система</i></p> <p>1. Поняття, структура і принципи побудови фінансової системи</p> <p>2. Державні та місцеві фінанси</p> <p>3. Фінанси суб'єктів господарювання</p> <p>4. Фінанси домогосподарств</p> <p>5. Страховий ринок</p> <p>6 Міжнародні фінанси</p>	4	2	5	3,10,13,24, 31-38
<p><i>Тема 16 Податкова та бюджетна система</i></p> <p>1 Суть, функції і роль податків.</p> <p>2 Класифікація і види податків</p> <p>3 Суть і структура податкової системи</p> <p>4 Економічна природа, суть і функції державного (місцевого) бюджету</p> <p>5 Бюджетний устрій і бюджетна система</p> <p>6 Державний контроль за формуванням і використанням бюджетів</p>	2	2	5	3,10,13, 31-38
<p><i>Тема 17 Ринок цінних паперів та фондова біржа</i></p> <p>1. Характеристика ринку цінних паперів та його інструментів</p> <p>2. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів</p> <p>3. Фондова біржа: правове положення, організація і порядок роботи</p> <p>4 Умови допуску та правила торгів на фондовій біржі</p>	2	2	5	3,10,13, 31-38
<p><i>Тема 18 Державний борг</i></p> <p>1. Поняття державного боргу, його структури.</p> <p>2. Причини і наслідки зростання державного боргу.</p>	2	2	4	3,10,13, 31-38

3. Джерела погашення державного боргу.				
4. Управління державним боргом та його обслуговування.				
<i>Разом</i>	44	30	76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1	Лекція-презентація, пояснення, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, групові дискусії	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота з підручниками, іншими джерелами в мережі Інтернет, тести множинного вибору, презентації
ДРН 2	Лекція-дискусія, пояснення, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, кейс-метод, робота в малих групах	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота з підручниками, іншими джерелами в мережі Інтернет, використання аналітичних методів дослідження, дослідження та підготовка презентації
ДРН3	Лекція-презентація, пояснення, консультації ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, кейс-метод, перевернутий клас	Робота з конспектом лекцій, методичними рекомендаціями до практичних занять і самостійної роботи в системі Moodle, робота з підручниками, іншими джерелами в мережі Інтернет, кейс-метод, перевернутий клас, виконання розрахункових завдань, самооцінювання
ДРН 4	Лекція-презентація, пояснення, консультації, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, групові дискусії	Робота з конспектом лекцій, методичними рекомендаціями до практичних занять і самостійної роботи в системі Moodle, робота з підручниками, іншими джерелами в мережі Інтернет, перевернутий клас, презентації, самооцінювання
ДРН5	Лекція-презентація, пояснення, консультації, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, кейс-метод, перевернутий клас	Робота з конспектом лекцій, методичними рекомендаціями до практичних занять і самостійної роботи в системі Moodle, робота з підручниками, іншими джерелами в мережі Інтернет, кейс-метод, перевернутий клас, виконання розрахункових завдань, самооцінювання
ДРН 6	Пояснення, консультації, перевернутий клас	Використання аналітичних методів дослідження, виконання індивідуального завдання (підготовка, презентація, захист), самооцінювання

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тестування	30 балів (3x10 балів) /30%	5, 7, 14 тиждень
2.	Кейси, практичні завдання	10 балів / 10%	4, 8, 13 тижні
3.	Доповідь	5 балів / 5%	
4.	Аналітичне дослідження	20 балів / 20%	До 14 тижня
5.	Презентація індивідуального дослідження	5 балів / 5%	14 тиждень

6.	Екзамен (письмовий): тест множинного вибору, практичне завдання і співбесіда	30 балів / 30%	За розкладом
----	--	----------------	--------------

Здобувач вищої освіти може отримувати додаткові бали за активну участь на заняттях, участь в студентській науковій роботі (публікації, виступи на конференціях, олімпіадах тощо)

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тестування	<5 балів	6-7 балів	8-9 балів	10 балів
	Правильні відповіді на 25%	Правильні відповіді на 30-50%	Правильні відповіді на 55-95%	Правильні відповіді на всі питання
Кейс, практичне завдання	<5 балів	6-7 балів	8-9 балів	10 балів
	Частково виконана робота,	Робота виконана в повному обсязі; отримана правильна відповідь; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію обробляє та інтерпретує дані, але відсутні висновки, оформлення відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, є висновки; отримана правильна відповідь; оформлення відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію; отримана правильна відповідь; оформлення відповідає вимогам
Доповідь	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Частково виконана робота,	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію обробляє та інтерпретує дані, але відсутні висновки	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, є висновки;	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію;
Аналітичне дослідження	<13 балів	14-17 балів	18-19 балів	20 балів
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію обробляє та	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати,	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює

		інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
Презентація (захист)	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Представлення результатів досліджень у спосіб, що не розкриває його зміст і результатів	Представлення результатів досліджень у різний спосіб	Представлення результатів досліджень у відповідному форматі	Представлення результатів досліджень у спосіб, що є найбільш відповідним за певних обставин з використанням різних форм подання інформації
Екзамен	<20 балів	20-24 балів	25-29 балів	30 балів
	Правильні відповіді тестів на 25%; відсутня правильна відповідь; частково пройдена співбесіда	Правильні відповіді тестів на 30-50%; виконано практичне завдання із несуттєвими помилками, частково пройдена співбесіда	Правильні відповіді тестів на 55-95%; всі вимоги виконані до завдання, частково пройдена співбесіда	Правильні відповіді на всі питання; всі вимоги виконані до завдання, пройдена співбесіда, власна думка, критична оцінка проблемних питань

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення кожної теми	Кожне заняття
2	Обмін думками	2, 4, 6, 8, 10, 13 тиждень
3	Самооцінка рубіжного тестування	7 тиждень, 14 тиждень
4	Зворотний зв'язок з виконаних кейсів, практичних завдань	8 тиждень, 12 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і нормативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники

1. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.

2. Глущенко С. В. Гроші. Кредит. Кредитний ринок. К. : НаУКМА, 2015. 204 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/edc1ddd5-be72-45f7-a251-a145b28c83a9/content>

3. Голюк В.Я. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. К., 340 с. URL: http://management.fmm.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/05/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8_%D0%B3%D1%80%D0%BE%D1%88%D1%96_%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82_2017.pdf

4. Гроші і кредит: Навч. посібник / Л.Л. Калініченко та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2016. 249 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2401/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

5. Гроші та кредит: підручник / за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/30004>

6. Дученко М.М., Єрешко Ю.О., Шевчук О.А. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» : навчальний посібник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 108 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/24905/2/groshi_kredyt_konspekt.pdf

7. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острогоз : Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с. URL: https://eprints.oa.edu.ua/8419/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%93%D1%80%D0%BE%D1%88%D1%96%20%D1%96%20%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82_%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA_%D0%9D%D0%92.pdf

8. Колесніченко В.Ф. Гроші та кредит. Навчальний посібник Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 370 с. URL: https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%93%D1%80%D0%BE%D1%88%D1%96_%D1%82%D0%B0_%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82.pdf

9. Коренюк, П. І., Коренюк Л. В. Левандівський О. Т. Гроші і кредит : навч. посіб. Кам'янське : ДДТУ, 2019. 402 с. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/handle/123456789/12049>

10. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. Полтава: РВВ ПДАА, 2011. 350 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/562/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%2C%20%D0%B3%D1%80%D0%BE%D1%88%D1%96%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%20%28%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%29.pdf>

11. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 163 с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3730/1/%D0%A9%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%96%D0%BD%20%D0%90.%D0%86.%20%D0%93%D1%80%D0%BE%D1%88%D1%96%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82.pdf>

2.1.1. Методичне забезпечення

12. Гроші і кредит. Конспект лекцій для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування, освітнього ступеня «бакалавр», денної та заочної форм навчання. Суми, 2020. 58 с. (протокол №7 від 12.06.2020)

13. Фінанси. Конспект лекцій для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання» Суми, 2021. 267 с. (протокол №5 від 28.05.2021)

2.1.2. Інші джерела

14. Антонюк П. П., Михайловська І. М. Класифікація небанківських фінансово-кредитних установ у системі взаємодоповнюючого соціального захисту. *Наукові записки. Серія «Економіка»*. Нац. ун-т «Острозька академія». 2008. Вип. 10, ч. 3. С. 13–21. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/6558/1/2.pdf>

15. Іваницька О.М., Гуц М. В. Діяльність небанківських кредитно-фінансових установ в Україні. URL: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/diyalnist.pdf>

16. Дудченко В. Ю. Етапи формування та сучасні проблеми розвитку банківської системи України. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2014. Вип. 40. С. 99–108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pprbsu_2014_40_13

17. Кириленко С.А. Зміна парадигми продажу банківських послуг в умовах розвитку цифрових каналів дистрибуції. *Світ фінансів*. 2016. Вип. 4(49). С. 140-147

18. Поляк Н.П. Кредитні інструменти розвитку реальної економіки в Україні: дис. ... кандидата економічних наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» ДВНЗ «Університет банківської справи». К., 2016. 223 с.

19. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

20. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи : постанова Правління Національного банку України від 17 верес. 2015 р. № 615. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15#Text>

21. Про Національний банк України : Закон України 20 трав. 1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

22. Рибіна Л.О. Фінансовий механізм забезпечення інноваційного розвитку аграрних підприємств: кол. монографія *Розвиток аграрного бізнесу в Україні* за ред. проф. Брюховецького І.М. Суми, 2016. С. 240-254.

23. Рибіна Л. О. Фінансово-економічні важелі державного регулювання ринкової економіки / *Соціально-економічний потенціал сталого розвитку країни: матеріали Міжнародної науково – практичної конференції (Львів, 28-29 квітня 2016 року)*. У 2-х частинах. Львів. 2017. Ч.2. С. 35-38.

24. Рибіна Л.О. Фінансові та екологічні фактори у розподілі виробничих ресурсів. Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (Суми, 21 квітня 2017 року) Суми. 2017.

25. Рибіна Л.О., Зімін М.О. Диверсифікація банківських кредитних продуктів як запорука активізації кредитної діяльності АТ «Ощадбанк». *Економіка та суспільство*. 2021. № 31. DOI: 10.32782/2524-0072/2021-31-55

26 Рибіна Л.О. Кондратенко С.А. Вплив монетарної політики на інвестиційний клімат в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2023. №54 С. 56-62 DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2023-54-8>

27. Рибіна Л.О., Шалигіна І.В. Механізм регулювання інфляційних процесів за допомогою інструментів фінансового ринку. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 76. С. 223-228. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.76-32> URL: http://bses.in.ua/journals/2022/76_2022/34.pdf

28. Садчикова, І. ., & Садчиков, В. (2023). Фінансові інструменти розвитку кредитного ринку України в період воєнного стану. *Науковий вісник Полісся*, (2 (25), 190-205. DOI:[https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2\(25\)-190-205](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-2(25)-190-205)

29. Dubyna M., Popelo O., Panchenko O., Bazilinska O., Matskiv V., Lobko O. Features of the Formation and Transformation of Household Credit Behavior Under Macroeconomic Instability. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. 2022. Vol. 17, №. 7. Pp. 2075-2087. DOI:<https://doi.org/10.18280/ijdsdp.17070>.

30. Zhavoronok A., Shchur R., Zhezherun Y., Sadchykova I., Viadrova N., Tychkovska L. The role of the credit services market in ensuring stability of the banking system. *International Journal of Safety and Security Engineering*. 2022. Vol.12, №6. Pp. 667-679. DOI:<https://doi.org/10.18280/ijssse.120602>.

2.2 Додаткові джерела

31. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

32. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

33. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду (МВФ) URL: www.imf.org

34. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку, торгівлі і сільського господарства. URL: www.me.gov.ua

35. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua

36. Офіційний веб-сайт Світового Банку (СБ) URL:www.wb.org

37. Annual Report on Exchange Arrangements and Exchange Restrictions 2019. IMF : website. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/Annual-Report-on-Exchange-Arrangements-andExchange-Restrictions/Issues/2020/08/10/Annual-Report-on-Exchange-Arrangements-andExchange-Restrictions-2019-47102>

38. The world's 100 largest banks, 2020. S&P Global : website. URL: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/news-insights/latest-news-headlines/the-world-s-100-largestbanks-2020-57854079>

Програмне забезпечення

Microsoft Word, MS Excel, Power Point, Adobt.

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____
(назва) (ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____
(назва) (посада, ПІБ) (підпис)

